

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2026 r.
poz. 89.

Dz. U. 2023 poz. 1737

U S T A W A

z dnia 17 sierpnia 2023 r.

o osłonach socjalnych dla pracowników sektora elektroenergetycznego i branży górnictwa węgla brunatnego

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady:
 - a) nabycia prawa do urlopu energetycznego, urlopu górniczego oraz jednorazowej odprawy pieniężnej przez pracowników sektora elektroenergetycznego w okresie wyłączania jednostek wytwórczych oraz przez pracowników branży górnictwa węgla brunatnego w okresie systemowej redukcji, ograniczenia lub zakończenia wydobycia węgla brunatnego, w związku z transformacją sektora elektroenergetycznego,
 - b) wypłaty świadczenia socjalnego w okresie korzystania przez pracowników z urlopu energetycznego i górniczego oraz wypłaty jednorazowej odprawy pieniężnej;
- 2) źródła finansowania świadczeń socjalnych oraz jednorazowych odpraw pieniężnych, o których mowa w pkt 1 lit. b.

Art. 2. W rozumieniu ustawy:

- 1) dokument elektroniczny – oznacza dokument elektroniczny w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 1703);

- 2) jednostka wytwórcza – oznacza jednostkę wytwórczą w rozumieniu art. 3 pkt 43 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 43) opalaną węglem kamiennym lub brunatnym;
- 3) oznaczona część przedsiębiorstwa energetycznego – oznacza elektrownię będącą pracodawcą, wchodzącą w skład przedsiębiorstwa energetycznego;
- 4) oznaczona część przedsiębiorstwa górniczego węgla brunatnego – oznacza zakład górniczy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290 oraz z 2025 r. poz. 769, 1023 i 1668) służący wydobywaniu węgla brunatnego i będący pracodawcą, wchodzący w skład przedsiębiorstwa górniczego węgla brunatnego;
- 5) przedsiębiorstwo energetyczne – oznacza spółkę akcyjną lub spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, która prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej przy użyciu kondensacyjnych jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych przyłączonych do sieci przesyłowej elektroenergetycznej, z których co najmniej jedna ma moc osiągalną nienijszą niż 150 MW;
- 6) przedsiębiorstwo górnicze węgla brunatnego – oznacza podmiot będący spółką akcyjną lub spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, która prowadzi wydobywanie węgla brunatnego na podstawie koncesji lub która prowadzi likwidację zakładu górniczego lub działania polikwidacyjne na terenach górniczych węgla brunatnego, lub zabezpiecza kopalnię przed zagrożeniami wodnymi, gazowymi oraz pożarowymi po zakończeniu likwidacji kopalni;
- 7) spółka przedsiębiorstwa energetycznego – oznacza spółkę zależną, w której przedsiębiorstwo energetyczne posiada status spółki dominującej w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96);
- 8) spółka przedsiębiorstwa górniczego węgla brunatnego – oznacza spółkę zależną, w której przedsiębiorstwo górnicze węgla brunatnego posiada status spółki dominującej w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych;
- 9) zarządca rozliczeń – oznacza Zarządcę Rozliczeń Spółkę Akcyjną, o której mowa w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym

rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 311).

Art. 3. Przepisy ustawy stosuje się do:

- 1) przedsiębiorstw energetycznych lub oznaczonych części przedsiębiorstw energetycznych;
- 2) spółek przedsiębiorstw energetycznych;
- 3) przedsiębiorstw górniczych węgla brunatnego lub oznaczonych części przedsiębiorstw górniczych węgla brunatnego;
- 4) spółek przedsiębiorstw górniczych węgla brunatnego.

Art. 4. 1. Pracownikom zatrudnionym w dniu wejścia w życie ustawy w podmiotach, o których mowa w art. 3, niespełniającym warunków do nabycia prawa do emerytury, przysługuje, na warunkach określonych w ustawie, prawo do:

- 1) urlopu energetycznego albo
- 2) urlopu górniczego, albo
- 3) jednorazowej odprawy pieniężnej.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, przyznaje się w okresie od dnia rozwiązania lub zmiany umowy, o której mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, w zakresie skutkującym wyłączeniem pierwszej z jednostek wytwórczych w przedsiębiorstwie energetycznym lub w danej oznaczonej części przedsiębiorstwa energetycznego, jednak nie dłużej niż do dnia określonego w art. 23 ust. 1 lub 3, pracownikom:

- 1) oznaczonej części przedsiębiorstwa energetycznego, w której w związku z transformacją sektora elektroenergetycznego wyłączane są jednostki wytwórcze;
- 2) przedsiębiorstwa energetycznego wykonującym prace pozostające w związku z wytwarzaniem energii elektrycznej w wyłączanych w związku z transformacją sektora elektroenergetycznego jednostkach wytwórczych w tym przedsiębiorstwie energetycznym;
- 3) spółek przedsiębiorstwa energetycznego wykonującym prace pozostające w związku z wytwarzaniem energii elektrycznej w wyłączanych w związku z transformacją sektora elektroenergetycznego jednostkach wytwórczych w tym

przedsiębiorstwie energetycznym lub w oznaczonej części przedsiębiorstwa energetycznego, która wchodzi w skład tego przedsiębiorstwa energetycznego.

3. Zarząd przedsiębiorstwa energetycznego ustala, które ze spółek przedsiębiorstwa energetycznego spełniają warunek, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, i informuje je o dniu rozwiązania lub zmiany umowy, o którym mowa w ust. 2, w terminie 7 dni od dnia tego rozwiązania lub tej zmiany.

4. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przyznaje się w okresie od dnia:

1) rozpoczęcia w przedsiębiorstwie górniczym lub oznaczonej części przedsiębiorstwa górniczego systemowej redukcji wydobycia węgla brunatnego związanej z wyłączaniem jednostek wytwórczych przedsiębiorstwa energetycznego,

2) ograniczenia lub zakończenia wydobycia węgla brunatnego w przedsiębiorstwie górniczym lub oznaczonej części przedsiębiorstwa górniczego

– określonego w uchwale zarządu przedsiębiorstwa górniczego węgla brunatnego, podjętej w związku z transformacją sektora elektroenergetycznego, jednak nie dłużej niż do dnia określonego w art. 23 ust. 1 lub 3, pracownikom tej oznaczonej części przedsiębiorstwa górniczego oraz pracownikom przedsiębiorstwa górniczego i spółek tego przedsiębiorstwa górniczego, wykonującym prace pozostające w związku z wydobywaniem węgla brunatnego w przedsiębiorstwie górniczym lub oznaczonej części przedsiębiorstwa górniczego.

5. Zarząd przedsiębiorstwa górniczego węgla brunatnego ustala, które ze spółek przedsiębiorstwa górniczego spełniają warunek, o którym mowa w ust. 4, i informuje je o dniu, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lub 2, i przekazuje im kopię uchwały, o której mowa w ust. 4, w terminie 7 dni od dnia jej podjęcia.

6. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, są przyznawane przez pracodawcę na wniosek pracownika. Pracodawca nie jest związany wnioskiem pracownika. Tryb i sposób składania wniosków ustala pracodawca i przekazuje do wiadomości pracowników, w sposób przyjęty u danego pracodawcy.

7. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznane pracownikowi tylko raz, bez względu na zmiany zatrudnienia.

8. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie ograniczają uprawnień pracownika określonych w ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach

rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2025 r. poz. 570 i 1661), zwanej dalej „ustawą o zwolnieniach grupowych”.

Rozdział 2

Urlop energetyczny i urlop górniczy

Art. 5. 1. Urlop energetyczny przysługuje w wymiarze do 4 lat:

- 1) pracownikowi wykonującemu pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 1 lub 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1696), zwanej dalej „ustawą o emeryturach pomostowych”, któremu brakuje niewiecej niż 4 lata do nabycia prawa do emerytury pomostowej;
- 2) pracownikowi wykonującemu pracę stale i w wymiarze czasu pracy nienizszym, niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy na stanowisku pracy w obszarze produkcyjnym lub remontowym, biorącym udział w procesie wytwarzania energii elektrycznej, w ramach rodzajów prac określonych w załączniku nr 1 do ustawy, któremu ze względu na wiek i łączny staż pracy brakuje niewiecej niż 4 lata do nabycia prawa do emerytury innej niż określona w pkt 1.

2. Wykaz stanowisk pracy w ramach rodzajów prac, o których mowa w załączniku nr 1 do ustawy, określają przepisy wydane na podstawie art. 13.

3. Prawo do urlopu energetycznego przysługuje także pracownikom zwolnionym z obowiązku świadczenia pracy na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440 i 1661), zwanej dalej „ustawą o związkach zawodowych”, jeżeli bezpośrednio przed dniem zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy byli zatrudnieni w podmiotach, o których mowa w art. 3 pkt 1 lub 2, przy pracach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub na stanowisku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 6. 1. Urlop energetyczny przysługuje pod warunkiem, że skorzystanie z niego pozwoli pracownikowi nabyć prawo do emerytury.

2. Z uwzględnieniem art. 4 ust. 6 zdanie pierwsze i drugie, pracodawca udziela urlopu energetycznego po ustaleniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „Zakładem”, okresów uprawniających pracownika do emerytury i okresu tego urlopu niezbędnego do nabycia uprawnień emerytalnych. Zakład udziela informacji,

o których mowa w zdaniu pierwszym, w formie zaświadczenia, na wniosek pracodawcy w terminie 60 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. Okres urlopu energetycznego udzielony pracownikowi w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, traktuje się na równi z okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 1 lub 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

4. Okres zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych w podmiotach, o których mowa w art. 3 pkt 1 lub 2, traktuje się na równi z okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 1 lub 3 ustawy o emeryturach pomostowych, pod warunkiem że pracownik przed rozpoczęciem wykonywania funkcji z wyboru w organach związku zawodowego zrzeszającego pracowników zatrudnionych w podmiotach, o których mowa w art. 3 pkt 1 lub 2, wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 lub 3 ustawy o emeryturach pomostowych przez okres co najmniej 5 lat.

Art. 7. 1. Urlop górniczy przysługuje w wymiarze do 4 lat:

- 1) pracownikowi, któremu ze względu na wiek i łączny staż pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749 oraz z 2026 r. poz. 26), zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach z FUS”, brakuje niewięcej niż 4 lata do nabycia prawa do emerytury górniczej;
- 2) pracownikowi wykonującemu pracę górniczą w rozumieniu art. 11 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych lub pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 lub 3 tej ustawy, któremu brakuje niewięcej niż 4 lata do nabycia prawa do emerytury pomostowej;
- 3) pracownikowi wykonującemu pracę stale i w wymiarze czasu pracy nienišszym, niż połowa pełnego wymiaru na stanowisku pracy w obszarze produkcyjnym lub remontowym, biorącym udział w procesie wydobywczym węgla brunatnego w ramach rodzajów prac określonych w załączniku nr 2 do ustawy, któremu ze względu na wiek i łączny staż pracy brakuje niewięcej niż 4 lata do nabycia prawa do emerytury innej niż określona w pkt 1 i 2.

2. Wykaz stanowisk pracy w ramach rodzajów prac, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy, określają przepisy wydane na podstawie art. 13.

3. Prawo do urlopu górniczego przysługuje także pracownikowi zwolnionemu z obowiązku świadczenia pracy na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, jeżeli bezpośrednio przed dniem zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy był zatrudniony w podmiotach, o których mowa w art. 3 pkt 3 lub 4, przy pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 lub 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, lub przy pracach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, lub wykonywał prace, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

Art. 8. 1. Urlop górniczy przysługuje pod warunkiem, że skorzystanie z niego pozwoli pracownikowi nabyć prawo do emerytury.

2. Z uwzględnieniem art. 4 ust. 6 zdanie pierwsze i drugie, pracodawca udziela urlopu górniczego po ustaleniu przez Zakład okresów uprawniających pracownika do emerytury i okresu tego urlopu niezbędnego do nabycia uprawnień emerytalnych. Zakład udziela informacji, o których mowa w zdaniu pierwszym, w formie zaświadczenia, na wniosek pracodawcy, w terminie 60 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. Okres urlopu górniczego traktuje się na równi z okresem pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS uprawniającym do nabycia uprawnień emerytalnych, z wyjątkiem prawa do emerytury górniczej, o której mowa w art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

4. Okres urlopu górniczego udzielony pracownikowi w przypadkach, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, traktuje się na równi z okresem pracy górniczej w rozumieniu art. 11 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych lub z okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 1 lub 3 tej ustawy.

5. Okres zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych w podmiotach, o których mowa w art. 3 pkt 3 lub 4, traktuje się na równi z okresem pracy równorzędnej, o której mowa w art. 50c ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, pod warunkiem że pracownik przed rozpoczęciem wykonywania funkcji z wyboru w organach związku zawodowego zrzeszającego pracowników zatrudnionych w podmiotach, o których mowa w art. 3 pkt 3 lub 4, przez okres co najmniej 5 lat wykonywał pracę górniczą, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

6. Okres zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych w podmiotach, o których mowa w art. 3 pkt 3 lub 4, traktuje się na równi z okresem pracy górniczej w rozumieniu art. 11 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych lub z okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 1 lub 3 tej ustawy, pod warunkiem że pracownik przed rozpoczęciem wykonywania funkcji z wyboru w organach związku zawodowego zrzeszającego pracowników zatrudnionych w podmiotach, o których mowa w art. 3 pkt 3 lub 4, wykonywał przez okres co najmniej 5 lat prace górnicze w rozumieniu art. 11 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych lub pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 lub 3 tej ustawy.

Art. 9. 1. Skorzystanie z urlopu energetycznego lub z urlopu górniczego jest dobrowolne.

2. Pracownik traci prawo do korzystania z urlopu energetycznego lub z urlopu górniczego z dniem nabycia prawa do emerytury.

3. Urlop energetyczny lub urlop górniczy mogą być przyznane pod warunkiem:

- 1) rozwiązania z pracownikiem stosunku pracy, przed przyznaniem tego urlopu, na mocy porozumienia stron, o którym mowa w art. 1 ust. 1 lub art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych, z dniem zakończenia tego urlopu oraz
 - 1a) rozwiązania przez pracownika wszystkich innych umów, na podstawie których wykonywał pracę zarobkową na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej lub na innej podstawie w podmiocie, o którym mowa w art. 3, lub w podmiocie świadczącym usługi na rzecz takiego podmiotu, do dnia rozwiązania umowy o pracę zgodnie z pkt 1, oraz
- 2) wykorzystania w całości urlopu wypoczynkowego przysługującego pracownikowi na dzień rozpoczęcia urlopu energetycznego lub urlopu górniczego.

3a. W celu wykazania spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1a, pracownik składa pracodawcy oświadczenie, że nie wykonuje pracy zarobkowej na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej lub na innej podstawie w podmiocie, o którym mowa w art. 3, lub w podmiocie świadczącym usługi na rzecz takiego podmiotu. Składający

takie oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

4. W okresie korzystania z urlopu energetycznego lub z urlopu górniczego pracownikowi nie przysługuje urlop wypoczynkowy ani innego rodzaju dni wolne od pracy przewidziane w przepisach prawa lub zakładowych źródłach prawa pracy.

5. Pracownik korzystający z urlopu energetycznego lub z urlopu górniczego traci to uprawnienie, jeżeli w czasie korzystania z niego:

- 1) podjął pracę zarobkową na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej lub na innej podstawie w podmiocie, o którym mowa w art. 3, lub w podmiocie świadczącym usługi na rzecz podmiotu, o którym mowa w art. 3;
- 2) nabył uprawnienia emerytalne.

Art. 10. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 6 ust. 2 lub art. 8 ust. 2, pracodawca składa do Zakładu za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład, w formie dokumentu elektronicznego, opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład w systemie teleinformatycznym.

2. Wniosek, o którym mowa w art. 6 ust. 2 lub art. 8 ust. 2, złożony w innej formie albo w inny sposób niż określone w ust. 1 Zakład pozostawia bez rozpatrzenia, o czym zawiadamia pracodawcę, który złożył taki wniosek. Wniosek ten nie wywołuje skutków prawnych.

3. Wniosek, o którym mowa w art. 6 ust. 2 lub art. 8 ust. 2, zawiera:

- 1) dane identyfikacyjne wnioskodawcy: NIP, nazwę skróconą i nazwę pełną pracodawcy;
- 2) dane adresowe pracodawcy, numer telefonu i adres poczty elektronicznej;
- 3) dane pracownika, którego wniosek dotyczy: numer PESEL, a jeżeli taki numer nie został nadany – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego

tożsamość, a także imię, nazwisko, nazwisko rodowe i inne poprzednio używane nazwiska;

- 4) adres zamieszkania pracownika i adres do korespondencji pracownika.

4. Do wniosku, o którym mowa w art. 6 ust. 2 lub art. 8 ust. 2, dołącza się informację o okresach uprawniających pracownika do emerytury oraz dowody z dokumentów potwierdzających okresy uprawniające pracownika do emerytury, w formie:

- 1) dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład w systemie teleinformatycznym, lub
- 2) cyfrowego odwzorowania:
 - a) oryginału dokumentu papierowego,
 - b) kopii lub odpisu dokumentu papierowego poświadczonych za zgodność z oryginałem w trybie określonym odrębnymi przepisami,
 - c) wydruku dokumentu wytworzonego w formie elektronicznej, poświadczonego za zgodność z tym dokumentem w trybie określonym odrębnymi przepisami– zwanego dalej „skanem dokumentu”.

5. Do składanego skanu dokumentu dołącza się oświadczenie o zgodności skanu dokumentu odpowiednio z oryginałem dokumentu, z poświadczoną kopią lub z poświadczonym odpisem lub wydrukiem dokumentu, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający takie oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, składa się w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego jednym z podpisów, o których mowa w ust. 4 pkt 1.

7. Jeżeli przedłożony skan dokumentu budzi wątpliwości Zakładu w zakresie zgodności, o której mowa w ust. 5, pracodawca, który złożył wniosek, na żądanie

Zakładu, jest obowiązany do przedłożenia odpowiednio oryginału dokumentu, poświadczonej kopii lub poświadczzonego odpisu lub wydruku dokumentu.

Art. 11. 1. Pracodawcy, który złożył wniosek, o którym mowa w art. 6 ust. 2 lub art. 8 ust. 2, Zakład udostępnia zaświadczenie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 lub art. 8 ust. 2, dla potrzeb udzielenia przez pracodawcę urlopu energetycznego lub urlopu górniczego na jego profilu informacyjnym.

2. Zaświadczenie Zakład udostępnia również na profilu informacyjnym pracownika, którego ono dotyczy. Jeżeli pracownik nie posiada założonego profilu informacyjnego w systemie teleinformatycznym Zakładu, zaświadczenie, na jego wniosek, może być mu wydane w formie wydruku z systemu teleinformatycznego Zakładu.

Art. 12. Pracodawca wydaje zaświadczenie o okresie korzystania przez pracownika z urlopu energetycznego lub z urlopu górniczego zgodnie z wzorem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 13 pkt 2, zawierające:

- 1) oznaczenie pracodawcy, w tym jego nazwę, adres oraz NIP lub REGON;
- 2) dane pracownika obejmujące jego imię i nazwisko, numer PESEL, a jeżeli taki numer nie został nadany – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, datę urodzenia oraz adres zamieszkania;
- 3) okres zatrudnienia u pracodawcy na stanowisku uprawniającym do skorzystania z urlopu energetycznego albo z urlopu górniczego;
- 4) nazwę stanowiska uprawniającego do skorzystania z urlopu energetycznego albo urlopu górniczego;
- 5) wymiar czasu pracy na stanowisku uprawniającym do skorzystania z urlopu energetycznego albo z urlopu górniczego;
- 6) okres korzystania przez pracownika z urlopu energetycznego albo z urlopu górniczego;
- 7) datę i podpis pracodawcy lub osoby uprawnionej do działania w imieniu pracodawcy.

Art. 13. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz stanowisk pracy uprawniających do urlopu energetycznego i urlopu górniczego, mając na uwadze rodzaje prac wykonywanych w obszarze

produkcyjnym lub remontowym, biorących udział w procesie wytwarzania energii elektrycznej albo udział w procesie wydobywczym węgla brunatnego;

- 2) wzór zaświadczenia, o którym mowa w art. 12, mając na uwadze konieczność ujednolicenia formy i treści wydawanych zaświadczeń.

Rozdział 3

Jednorazowa odprawa pieniężna i świadczenie socjalne

Art. 14. 1. Jednorazowa odprawa pieniężna przysługuje pracownikowi, który na dzień rozwiązania stosunku pracy na podstawie porozumienia, o którym mowa w ust. 2, nie spełnia warunków do nabycia prawa do urlopu energetycznego, o których mowa w art. 5 i art. 6 ust. 1, lub warunków do nabycia prawa do urlopu górniczego, o których mowa w art. 7 i art. 8 ust. 1, jeżeli posiada co najmniej 5-letni staż pracy u danego pracodawcy oraz nie wykonuje innej pracy zarobkowej na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej lub na innej podstawie w podmiocie, o którym mowa w art. 3, lub w podmiocie świadczącym usługi na rzecz takiego podmiotu. Przepisy art. 6 ust. 2 lub art. 8 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

1a. Pracownik w celu wykazania, że nie wykonuje pracy zarobkowej na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej lub na innej podstawie w podmiocie, o którym mowa w art. 3, lub w podmiocie świadczącym usługi na rzecz takiego podmiotu, składa pracodawcy oświadczenie w tym zakresie. Składający takie oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

2. Jednorazowa odprawa pieniężna jest przyznawana pod warunkiem rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę na mocy porozumienia stron, o którym mowa w art. 1 ust. 1 lub art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych, które pozostaje w związku odpowiednio z wyłączeniem jednostek wytwórczych albo systemową redukcją, ograniczeniem lub zakończeniem wydobywania węgla brunatnego w podmiocie, o którym mowa w art. 3. W treści porozumienia stron zamieszcza się informację wykazującą związek rozwiązania umowy o pracę z danym pracownikiem

na mocy porozumienia stron z wyłączeniem jednostek wytwórczych albo systemową redukcją, ograniczeniem lub zakończeniem wydobywania węgla brunatnego.

3. Jednorazowa odprawa pieniężna przysługuje w wysokości 12-krotności miesięcznego wynagrodzenia pracownika obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy należne według stanu na dzień rozwiązania umowy o pracę. Wypłata jednorazowej odprawy pieniężnej następuje w dniu rozwiązania umowy o pracę.

4. Pracownik jest obowiązany do zwrotu jednorazowej odprawy pieniężnej, jeżeli w okresie 24 miesięcy od dnia rozwiązania umowy o pracę zgodnie z ust. 2 podejmie pracę zarobkową na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej lub na innej podstawie w podmiocie, o którym mowa w art. 3, lub w podmiocie świadczącym usługi na rzecz takiego podmiotu.

5. Do postępowania w sprawie zwrotu jednorazowej odprawy pieniężnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.¹⁾) o postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy. Kwotę zwróconej jednorazowej odprawy pieniężnej pracodawca przekazuje na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw aktywów państwowych.

6. Skorzystanie przez pracownika z uprawnień do pozaustawowych świadczeń pieniężnych w związku z rozwiązaniem umowy o pracę na podstawie ustawy o zwolnieniach grupowych przewidzianych w zakładowych lub ponadzakładowych źródłach prawa pracy obowiązujących u pracodawcy wyłącza prawo pracownika do jednorazowej odprawy pieniężnej.

Art. 15. 1. Pracownik, w okresie korzystania z urlopu energetycznego albo z urlopu górniczego, jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy i otrzymuje świadczenie socjalne w wysokości 80 % miesięcznego wynagrodzenia pracownika obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy.

2. Do podstawy obliczania wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, wlicza się również odpowiednio:

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1841, z 2025 r. poz. 620, 1172, 1302, 1518 i 1661 oraz z 2026 r. poz. 26.

- 1) nagrodę albo premię z okazji „Dnia Górnika” w wysokości 1/12 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody albo premii;
- 2) nagrodę albo premię z okazji „Dnia Energetyka” w wysokości 1/12 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody albo premii;
- 3) dodatkową nagrodę albo premię roczną w wysokości 1/12 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody albo premii;
- 4) nagrodę jubileuszową w wysokości 1/60 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody.

3. Pracownicy korzystający z urlopu energetycznego lub z urlopu górniczego nie są uprawnieni do korzystania z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych u danego pracodawcy, chyba że regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 288 oraz z 2026 r. poz. 25), przewiduje takie uprawnienie. Jeżeli pracownicy, o których mowa w zdaniu pierwszym, są uprawnieni do korzystania z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, pracodawca nalicza od tych pracowników odpis na fundusz na zasadach określonych w ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

4. Pracownikowi korzystającemu z urlopu energetycznego albo z urlopu górniczego otrzymującemu świadczenie socjalne, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej, nagrody albo premii z okazji „Dnia Górnika” lub „Dnia Energetyka” lub innych nagród branżowych oraz dodatkowej nagrody rocznej, określonych w przepisach prawa pracy obowiązujących w podmiotach, o których mowa w art. 3, w których pracownik jest zatrudniony.

Art. 16. 1. Zadania związane z weryfikacją i kontrolą realizacji uprawnień pracowników do świadczenia socjalnego oraz jednorazowej odprawy pieniężnej wykonuje zarządca rozliczeń.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności:

- 1) pozyskiwanie od podmiotów, o których mowa w art. 3, informacji niezbędnych do określenia zapotrzebowania na środki z dotacji celowej z budżetu państwa, zwanej dalej „dotacją”, na kolejne lata budżetowe, w celu przedstawienia informacji, o której mowa w pkt 2;
- 2) informowanie ministra właściwego do spraw aktywów państwowych o wysokości dotacji niezbędnej do wykonywania zadań określonych w ustawie;

- 3) monitorowanie zmian stanu zatrudnienia w podmiotach, o których mowa w art. 3, w zakresie, o którym mowa w art. 17 ust. 1, oraz na podstawie informacji uzyskanych zgodnie z art. 17 ust. 8;
- 4) kontrolę i weryfikację wniosków o dotację składanych przez podmioty, o których mowa w art. 3;
- 5) kontrolę prawidłowości dokonywania wypłat świadczeń socjalnych i jednorazowych odpraw pieniężnych;
- 6) monitorowanie sposobu i prawidłowości wykorzystania dotacji przeznaczonej na wypłatę świadczeń socjalnych i jednorazowych odpraw pieniężnych;
- 7) gromadzenie i przekazywanie do ministra właściwego do spraw aktywów państwowych informacji o pomocy publicznej udzielanej podmiotom, o których mowa w art. 3, na podstawie ustawy;
- 8) przechowywanie i archiwizowanie w postaci elektronicznej dokumentacji dotyczącej zadań realizowanych przez zarządcę rozliczeń na podstawie ustawy.

3. Na żądanie zarządcy rozliczeń, w celu realizacji jego zadań określonych w ust. 1, podmioty, o których mowa w art. 3, przekazują informacje o zatrudnionych, w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego żądania.

Art. 17. 1. Zarządca rozliczeń wykonuje zadanie, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3, z wykorzystaniem rejestru prowadzonego w systemie teleinformatycznym. W rejestrze gromadzi się, odrębnie dla każdego z podmiotów, o których mowa w art. 3, dane obejmujące:

- 1) aktualną liczbę pracowników i strukturę zatrudnienia;
- 2) aktualną liczbę pracowników, którym przysługują uprawnienia, o których mowa w art. 4 ust. 1;
- 3) aktualną liczbę pracowników, którzy skorzystali z uprawnień, o których mowa w art. 4 ust. 1, począwszy od dnia rozpoczęcia okresu wyłączania jednostek wytwórczych albo systemowej redukcji, ograniczenia lub zakończenia wydobywania węgla brunatnego, określonych zgodnie z art. 4 ust. 2 i 4;
- 4) aktualny imienny wykaz pracowników, którzy skorzystali z uprawnień i świadczeń określonych w ustawie, obejmujący dane, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 3 i 4, rodzaj przyznanego uprawnienia, wysokość przyznanego świadczenia, a w przypadku świadczeń socjalnych dodatkowo okres ich wypłacania na rzecz pracownika;

5) aktualny imienny wykaz osób wykonujących pracę zarobkową na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej lub na innej podstawie w podmiocie, o którym mowa w art. 3.

2. W celu realizacji ustawowych zadań zarządcy rozliczeń, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3–6, w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, przetwarza się dane osobowe pracodawcy, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 1 i 2, oraz dane osobowe pracowników określone w ust. 1 pkt 4.

3. Zarządca rozliczeń jest administratorem danych osobowych przetwarzanych w rejestrze, o którym mowa w ust. 1.

4. Dane osobowe gromadzone w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, przechowuje się przez okres niezbędny do realizacji zadań zarządcy rozliczeń, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3–6, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2055 r. Po tym okresie dane osobowe niezwłocznie usuwa się.

5. Zarządca rozliczeń prowadzi rejestr, o którym mowa w ust. 1, w sposób, który:

- 1) uniemożliwia dokonywanie ingerencji oraz zmian w sposobie działania tego rejestru bez zapisania w nim informacji o tym zdarzeniu;
- 2) umożliwia dokonanie w tym rejestrze korekty wpisanych w nim danych, o których mowa w ust. 2;
- 3) zapewnia funkcję odnotowania i generowania elektronicznego potwierdzenia zawierającego informacje o dacie i godzinie wprowadzenia danych, o których mowa w ust. 2, ich zmiany lub korekty, oraz o zakresie tych danych, a także dane podmiotu oraz upoważnionego użytkownika, który wprowadził dane lub dokonał ich zmiany lub korekty.

6. Korekta, o której mowa w ust. 5 pkt 2, wymaga akceptacji administratora danych osobowych przetwarzanych w rejestrze, o którym mowa w ust. 1.

7. Realizując zadania, o których mowa w art. 16 ust. 1, zarządca rozliczeń może zlecać wykonanie poszczególnych czynności specjalistom lub podmiotom zatrudniającym pracowników posiadających wiedzę i odpowiednie doświadczenie, niezbędne do wykonywania tych czynności.

8. Zarządca rozliczeń może występować do Zakładu o udzielenie informacji niezbędnych do realizacji zadań wynikających z art. 16 ust. 1 oraz o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego lub kontroli wypłat dokonywanych na podstawie

ustawy. Zakład przeprowadza postępowanie wyjaśniające lub kontrolę na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.²⁾). Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego lub kontroli Zakład niezwłocznie informuje zarządcę rozliczeń o ich wynikach.

9. Zarządca rozliczeń, wykonując zadania związane z weryfikacją i kontrolą realizacji uprawnień pracowników do świadczeń socjalnych oraz jednorazowej odpłaty pieniężnej, o których mowa w art. 16 ust. 1, w tym dotyczące prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 1, wypełnia w stosunku do osób fizycznych, których dane osobowe będą przetwarzane w związku z wykonywaniem przepisów ustawy, obowiązki informacyjne określone w art. 13 i art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.³⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”, przez zamieszczenie odpowiednich informacji na swoich stronach internetowych.

10. Podmioty obowiązane inne niż zarządca rozliczeń wypełniają w stosunku do osób fizycznych, których dane osobowe będą przetwarzane w związku z wykonywaniem przepisów ustawy, obowiązki informacyjne określone w art. 13 i art. 14 rozporządzenia 2016/679, przez zamieszczenie odpowiednich informacji na swoich stronach internetowych lub w Biuletynie Informacji Publicznej, o ile są obowiązane do ich prowadzenia, oraz w swoich siedzibach w widocznym miejscu.

11. Realizacja żądań, o których mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679, następuje przez złożenie wniosku przez osobę fizyczną, której dane osobowe są przetwarzane w związku z wykonywaniem przepisów ustawy, do właściwego podmiotu, o którym mowa w art. 3, i przekazanie przez ten podmiot sprostowanych lub uzupełnionych informacji do zarządcy rozliczeń. Do zarządcy rozliczeń nie stosuje się art. 16 rozporządzenia 2016/679 w zakresie dotyczącym danych osobowych przekazanych do zarządcy rozliczeń przez podmioty, o których mowa w art. 3.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 622, 769, 820, 1083, 1160, 1216, 1409, 1413 i 1423 oraz z 2026 r. poz. 26.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

12. W przypadku realizacji żądań, o których mowa w art. 15 ust. 3 rozporządzenia 2016/679, w zakresie dostarczenia kopii danych osobowych w formie papierowej przez zarządcę rozliczeń, zakres danych osobowych obejmuje zgromadzone przez zarządcę rozliczeń dane przekazane mu przez podmioty, o których mowa w art. 3.

13. Zarządca rozliczeń zamieszcza informacje o sposobie realizacji obowiązków, o których mowa w ust. 9, ust. 11 zdanie drugie i ust. 12, na swoich stronach internetowych.

14. Podmioty obowiązane inne niż zarządca rozliczeń zamieszczają informacje o sposobie realizacji obowiązków, o których mowa w ust. 10, na swoich stronach internetowych lub w Biuletynie Informacji Publicznej, o ile są obowiązane do ich prowadzenia, oraz w swoich siedzibach w widocznym miejscu.

15. Zarządca rozliczeń zabezpiecza dane osobowe przetwarzane w związku z wykonywaniem przepisów ustawy w sposób zapobiegający nadużyciom i niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu tych danych, polegający w szczególności na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania tych danych osobowych wyłącznie takich osób, które posiadają pisemnie lub elektronicznie nadane upoważnienie do przetwarzania tych danych;
- 2) zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania tych danych osobowych do zachowania ich w poufności.

16. Przy przetwarzaniu danych osobowych zarządca rozliczeń wdraża odpowiednie zabezpieczenia techniczne i organizacyjne praw i wolności osób fizycznych, których dane osobowe są przetwarzane, w szczególności przez nadawanie uprawnień do przetwarzania tych danych minimalnej liczbie osób oraz opracowanie procedury określającej sposób zabezpieczenia danych.

Rozdział 4

Źródła finansowania

Art. 18. 1. Świadczenia socjalne, w tym składki na ubezpieczenia społeczne, oraz jednorazowe odprawy pieniężne są finansowane z dotacji i wypłacane przez podmioty, o których mowa w art. 3.

2. Na finansowanie realizacji zadań określonych w ustawie Zakład otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa. Wysokość dotacji celowej wynosi 0,1 % kwoty dotacji, o której mowa w ust. 1.

3. Koszty realizacji zadań wynikających z ustawy wykonywanych przez zarządcę rozliczeń są pokrywane ze środków, z których zarządca rozliczeń pokrywa koszty działalności prowadzonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej, a w przypadku braku tych środków z dotacji udzielonej zarządcy rozliczeń przez ministra właściwego do spraw aktywów państwowych.

4. Dysponentem środków przeznaczonych na wypłatę świadczeń socjalnych i jednorazowych odpraw pieniężnych wypłacanych pracownikom, a także na finansowanie zadań realizowanych przez zarządcę rozliczeń i dotacji celowych udzielanych Zakładowi jest minister właściwy do spraw aktywów państwowych.

5. Podstawą przyznania środków przeznaczonych na wypłatę świadczeń socjalnych i jednorazowych odpraw pieniężnych wypłacanych pracownikom jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw aktywów państwowych a podmiotem, o którym mowa w art. 3.

6. Podstawą realizacji zadań, o których mowa w art. 16 ust. 1, jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw aktywów państwowych a zarządcą rozliczeń, określająca w szczególności:

- 1) tryb i terminy weryfikacji wniosków o dotację składanych przez podmioty, o których mowa w art. 3;
- 2) zasady współpracy w ramach planowania i monitorowania środków na wypłaty dotacji.

7. Środki przyznane na podstawie umów, o których mowa w ust. 5 i 6, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem lub niewykorzystane podlegają zwrotowi na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw aktywów państwowych.

8. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych nadzoruje wykorzystanie dotacji w oparciu o planowaną wartość przyznanych dotacji na koniec każdego roku kalendarzowego oraz wartość wydatków zrealizowanych na koniec każdego roku kalendarzowego.

9. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do udzielania i rozliczania dotacji stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, 1844 i 1846).

Art. 19. Wpłata:

- 1) świadczeń socjalnych następuje nie później niż do dnia 31 grudnia 2053 r.;
- 2) jednorazowych odpraw pieniężnych następuje nie później niż do dnia 31 grudnia 2049 r.

Art. 20. 1. System wypłat świadczeń socjalnych oraz jednorazowych odpraw pieniężnych wynikający z ustawy stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i podlega notyfikacji do Komisji Europejskiej.

2. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych jest właściwy w zakresie pomocy publicznej udzielonej na podstawie ustawy w formie dotacji, w tym do dochodzenia zwrotu kwoty stanowiącej równowartość udzielonej pomocy publicznej wraz z odsetkami, w przypadku obowiązku zwrotu pomocy, oraz jego egzekwowania.

Art. 21. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, tryb i sposób przyznawania i rozliczania dotacji, a także szczegółowy zakres danych i informacji ujętych we wniosku o dotację, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawności wypłacania świadczeń socjalnych oraz jednorazowych odpraw pieniężnych, na finansowanie których będzie przyznana dotacja.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach, przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 22. (pominięty)⁴⁾

Art. 23. 1. Prawo do udzielenia urlopu energetycznego lub urlopu górniczego wygasa z dniem 31 grudnia 2049 r.

⁴⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 stycznia 2026 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o osłonach socjalnych dla pracowników sektora elektroenergetycznego i branży górnictwa węgla brunatnego (Dz. U. poz. 89).

2. Jeżeli dzień zakończenia urlopu energetycznego lub urlopu górniczego udzielonego na podstawie ustawy do dnia 31 grudnia 2049 r. przypada po tym dniu, urlop jest kontynuowany według dotychczasowych zasad.

3. Rozwiązanie stosunku pracy na mocy porozumienia stron, o którym mowa w art. 14 ust. 2, następuje nie później niż do dnia 31 grudnia 2049 r.

Art. 24. Podmiot, o którym mowa w art. 3, informuje Zakład, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy, o wszystkich jednostkach będących pracodawcą w ramach struktur organizacyjnych tego podmiotu.

Art. 25. 1. Zarządca rozliczeń, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy, tworzy rejestr, o którym mowa w art. 17 ust. 1, oraz przygotowuje i udostępnia podmiotom, o których mowa w art. 3, narzędzia informatyczne niezbędne do rejestracji i wymiany danych na potrzeby prowadzenia tego rejestru.

2. W terminie 90 dni od dnia wejścia w życie ustawy podmiot, o którym mowa w art. 3, jest obowiązany do:

- 1) zarejestrowania się w rejestrze, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 2) przekazania do rejestru, o którym mowa w art. 17 ust. 1, informacji o strukturze zatrudnienia oraz o liczbie pracowników zatrudnionych na dzień wejścia w życie ustawy w tym podmiocie.

Art. 26. W roku 2024 kwotę dotacji celowej, o której mowa w art. 18 ust. 2, powiększa się o kwotę 3 215 310 zł przeznaczoną na finansowanie wydatków związanych z dostosowaniem przez Zakład systemu informatycznego do obsługi zadań Zakładu, o których mowa w ustawie.

Art. 27. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań wynikających z ustawy na lata 2023–2033 wynosi 1 272 765 310 zł.

2. Limit wydatków, o którym mowa w ust. 1, w poszczególnych latach określa corocznie ustawa budżetowa.

3. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, i wykorzystanie limitów wydatków, o których mowa w ust. 2, oraz wdraża mechanizmy korygujące, o których mowa w ust. 4.

4. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1 i 2 na dany rok

oraz w przypadku, gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 80 % limitu wydatków przewidzianych na dany rok, minister właściwy do spraw aktywów państwowych stosuje mechanizm korygujący polegający na podjęciu działań mających na celu ograniczenie kosztów realizacji zadań określonych w ustawie.

Art. 28. Do dnia wydania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w ustawie z rynkiem wewnętrznym albo decyzji stwierdzającej, że środek ten nie stanowi pomocy publicznej, nie przyznaje się prawa do urlopu energetycznego, urlopu górniczego oraz jednorazowej odprawy pieniężnej.

Art. 29. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia⁵⁾, z wyjątkiem:

- 1) art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 11, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 18 ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

⁵⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 30 sierpnia 2023 r.

Załączniki do ustawy z
dnia 17 sierpnia 2023 r.
(Dz. U. z 2026 r. poz. 89)

Załącznik nr 1

RODZAJE PRAC UPRAWNIAJĄCYCH DO URLOPU ENERGETYCZNEGO, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5 UST. 1 PKT 2 USTAWY

Pracami uprawniającymi do urlopu energetycznego są prace na stanowisku pracy w obszarze produkcyjnym lub remontowym, biorącym udział w procesie wytwarzania energii elektrycznej w ramach rodzajów prac realizujących następujące funkcje:

- 1) wytwarzanie energii elektrycznej i świadczenie usług systemowych, uczestnictwo w rynku mocy oraz wytwarzanie ciepła, w tym w zakresie:
 - a) realizacji procesu odbioru i kontroli jakości oraz magazynowania surowców,
 - b) bieżącego nadzoru nad procesem produkcji,
 - c) optymalizacji i kontroli realizacji planów wytwarzania energii elektrycznej,
 - d) operacyjnej współpracy z operatorem systemu przesyłowego, którego zadania wykonują Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., i lokalnym dystrybutorem ciepła,
 - e) bieżącej kontroli eksploatacji urządzeń oraz dotrzymywania zobowiązań umownych,
 - f) zarządzania emisjami do powietrza i innymi czynnikami środowiskowymi,
 - g) nadzorowania ryzyka ochrony środowiska;
- 2) koordynacja spraw związanych z planowaniem, organizacją, realizacją i rozliczaniem zadań remontowych i inwestycyjnych, w tym w zakresie:
 - a) współudziału w opracowywaniu strategii utrzymania majątku ze szczególnym uwzględnieniem podniesienia jej efektywności,
 - b) nadzoru nad bieżącym utrzymaniem majątku w celu utrzymania zdolności wytwórczych,
 - c) koordynacji i nadzoru nad pracami remontowymi i inwestycyjnymi prowadzonymi przez służby remontowe oraz przez wykonawców zewnętrznych,

- d) prowadzenia nadzoru technicznego i inspektorskiego nad realizowanymi pracami remontowymi i inwestycyjnymi,
 - e) prowadzenia laboratorium chemicznego,
 - f) gospodarowania nieruchomościami;
- 3) koordynacja spraw związanych z wykonaniem we własnym zakresie remontów urządzeń w branżach: mechanicznej, elektrycznej, automatyki i pomiarów elektrycznych, wulkanizacyjnej oraz prac warsztatowych, diagnostyki i kontroli jakości;
- 4) prowadzenie gospodarek: remontowej, kotłowej, energomaszynowej, elektrycznej, automatyki, sterowań i pomiarów, wodnej, nawęglania, odsiarczania, odpopielania, kolejowej, budowlanej, konstrukcyjnej, ochrony środowiska, magazynowej, materiałowej, inwestycyjnej, ochrony mienia, ochrony przeciwpożarowej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 5) sprzedaż energii elektrycznej i ciepła do odbiorców bezpośrednio przyłączonych do elektrowni.

Załącznik nr 2**RODZAJE PRAC UPRAWNIAJĄCYCH DO URLOPU GÓRNICZEGO, O KTÓRYCH MOWA
W ART. 7 UST. 1 PKT 3 USTAWY**

Pracami uprawniającymi do urlopu górniczego są prace na stanowisku pracy w obszarze produkcyjnym lub remontowym, bezpośrednio związane z udziałem w procesie wydobywczym węgla brunatnego, w ramach rodzajów prac realizujących następujące funkcje:

- 1) realizacja procesu technologicznego, obejmującego prowadzenie górniczych robót eksploatacyjnych i składowania węgla brunatnego oraz kopalin towarzyszących, obsługa transportu węgla i nadkładu oraz kopalin towarzyszących, zwałowanie oraz przeróbka kopalin;
- 2) prowadzenie robót przygotowawczych na przedpolu wyrobiska odkrywkowego i zwałowiska, prowadzenie odwodnienia wgłębnego i powierzchniowego, montaż, obsługa i naprawa pomp odwodnieniowych, przygotowywanie, utrzymywanie i likwidowanie poziomów roboczych, ciągów technologicznych, pochylni transportowych, infrastruktury górniczej, odwodnieniowej, elektroenergetycznej, teletechnicznej, komunikacyjnej oraz obiektów związanych z funkcjonowaniem zakładu górniczego;
- 3) obsługa posiadanego sprzętu technologicznego i realizacja kołowego transportu wewnętrznego, niezbędna do realizacji procesu produkcyjnego, w tym transport pracowników;
- 4) projektowanie oraz nadzór nad procesem technologicznym eksploatacji, projektowanie, wykonywanie i dokumentowanie prac geologicznych, geologiczno-inżynierskich, hydrogeologicznych, mierniczo-geodezyjnych oraz realizacja niezbędnych prac w zakresie monitorowania i zwalczania zagrożeń naturalnych, wymaganych odrębnymi przepisami, a także wykonywanie niezbędnych badań laboratoryjnych i terenowych w funkcjonujących obiektach służących do określenia warunków górniczo-geologicznych, hydrogeologicznych, środowiskowych oraz technicznych;
- 5) prowadzenie prac inwestycyjnych, montażowych, remontowych oraz demontażowych maszyn podstawowych i urządzeń układu technologicznego

przy wykorzystaniu posiadanego sprzętu pomocniczego, w tym dźwigów i podnośników koszowych, a także diagnostyk i kontroli inspektorskich w zakresach niezbędnych do utrzymania ruchu kopalni, tworzenie i archiwizowanie niezbędnej dokumentacji technicznej oraz nadzór inspektorski;

- 6) prowadzenie gospodarek: magazynowej, materiałowej, remontowej, energomaszynowej, inwestycyjnej i nieruchomościami;
- 7) organizowanie służby bezpieczeństwa i higieny pracy, służby ochrony przeciwpożarowej oraz zakładowego pogotowia ratunkowego, wymaganych odrębnymi przepisami, organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych oraz monitorowanie szkodliwych czynników środowiska pracy;
- 8) realizacja niezbędnych prac w zakresie wyłączeń oraz ochrony środowiska, w tym udział w postępowaniach administracyjnych, odszkodowawczych i realizacja zobowiązań nałożonych przez organy administracji publicznej;
- 9) prowadzenie robót rekultywacyjnych po zakończonej eksploatacji górniczej w wyrobiskach i na zwałowiskach.